

Pap László, az EÁTK ügyvezetője

Duális képzés és tudásmegosztás az erdészeti ágazatban

Pap László

Az Erdészeti Ágazati Tudásközpont Nonprofit Kft. (EÁTK) az agráriumban az első ilyen jellegű szervezet, amelyet az erdőgazdálkodás meghatározó szereplői hoztak létre. A tulajdonosok között szerepel a Soproni Egyetem, az állami tulajdonú erdészeti társaságok, a TAEG Tanulmányi Erdőgazdaság Zrt., az Agrárszakképzési Centrumok, az Erdészeti és Energetikai Szaporítóanyag Terméktanács, a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége és a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség.

Már a tulajdonosok köréből kitűnik, hogy az alapítás célja egy ágazati érdekeket támogató, átfogó szervezet létrehozása volt. Küldetésünk, hogy aktív közreműködőként segítsük az erdő- és vadgazdálkodási ágazaton belül a tudásátadási tevékenység szervezését, fejlesztését. A felnőttképzésben való kínálat bővítése ugyanúgy szerepel a terveinkben, mint ágazati témájú projektek indítása, koordinálása. Célunk, hogy erősítsük a kapcsolatot a hazai erdészeti, illetve vadászati közép- és felsőoktatási intézmények, valamint a gazdálkodó és szakmai szervezetek között a gyakorlati és elméleti igények, ismeretek tekintetében.

A társaság 2021 végén alakult, a tényleges tevékenységét 2022-ben kezdte meg, amiben folyamatos fejlődés mutatkozik. Ez év elejétől új vezetéssel és dinamikus épülő szervezettel működik a korábbi időszakban lefektetett alapokra építkezve. Terveink szerint a tevékenységi körökben és a volumenben való további bővülés eredményeként, egyre nagyobb kihívásoknak leszünk képesek megfelelni.

A duális képzések az erdő- és vadgazdálkodásban

A társaság fő tevékenysége az erdészeti és vadászati középfokú duális képzés országos szervezése. Maga az agrár duális képzés, azon belül pedig az erdőgazdálkodás ágazati képzései újak, eszközei kialakítás alatt vannak. Ez nagy kihívást jelent minden érintett szereplőnek. Sok változást, alkalmazkodást követel. Ugyanakkor éppen ez adja meg a lehetőséget, hogy olyan rendszert építsünk ki, amely mind az ágazat egésze, mind annak minden szereplője számára előnyös.

A duális képzés a definíció szerint olyan középfokú szakképzési forma, amely során az intézményben, illetve a

munkaerőpiaci szereplőknél, vállalatoknál, cégeknél folyó szakmai oktatás párhuzamosan, egymást kiegészítve történik. Duális képzésben a szakirányú oktatást biztosító vállalatnál a tanuló gyakorlatot szerez, megismeri a vállalati kultúrát, és versenyképes tudással és gyakorlattal lép a munkaerőpiacra a tanulmányai befejezése után.

A vadgazdálkodásban a duális képzés az EÁTK, a szakiskolák és az erdő-, illetve vadgazdálkodók együttműködésével valósul meg, amihez jelentős szakmai támogatást tudnak nyújtani a szakmai szervezetek és az ágazati igazgatás szereplői. A diák a legfontosabb, legaktuálisabb gyakorlati ismereteket egy szakember mellett sajátíthatja el. Biztosítani kell ugyanakkor számára, hogy a tudást több forrásból tudja megszerezni.

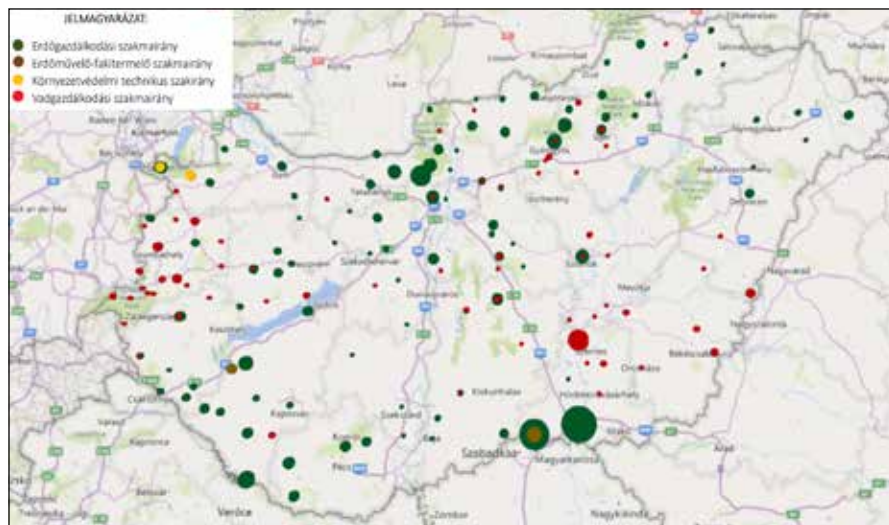
A duális képzések szervezését a jogban definiált *ágazati képzőközpontok* látják el. Ezek feladata elsősorban a szakirányú oktatás magasabb színvonalú biztosítása, fejlődésre képes, innovatív, hosszú távú együttműködésre építő, fenntartható működési keretek megte-

remtése, a munkaerőpiaci szereplők és a leendő munkavállalók kapcsolatának erősítése, a duális képzéssel kapcsolatos adminisztrációs feladatok ellátása.

A *Tudásközpont* mint az EÁTK, olyan ágazati képzőközpont lehet, amelyben a felsőoktatási intézmény és a szakképzési centrumok együttesen legalább ötvenegyszázalékos tulajdoni hányaddal rendelkeznek. Az EÁTK speciális helyzetéből adódik, hogy nem regionálisan, hanem országosan kell megoldania a szakmai oktatás szervezésének kérdéseit, a teljes ágazat érdekében kell dolgoznia.

Mind a jogosultak, mind a diákok számára fontos hozzáadék, hogy leendő munkáltatói és munkavállalói szerepben megismerhetik egymást, kapcsolatokat építhetnek ki, kölcsönösen tapasztalatokat szerezhetnek. A duális képzés során a diák már belekóstol a munka világába, hisz munkaszerződése van, bért kap, megtapasztalja a munkavállalói szerepkört.

Az adminisztrációs feladatokat az EÁTK végzi el, ez alapvetően a partnereknek pénzebe és jelentős többlet-

A duális képzések helyszínei

munkájába nem kerül. A diákokkal is mi kötünk munkaszerződést, intézzük a munkába állással kapcsolatos mindennemű feladatot, fedezzük a költségeket (munkaalkalmassági vizsgálat, kullancs védőoltások), a munkaszerződés szerinti bér- és járulékfizetést, sőt az iskolai Kréta rendszerben is mi kezeljük a diákok nyári gyakorlatát, illetve végezzük a rendszerben a minőségbiztosítást, kialakítjuk a mérés és javító intézkedések rendszerét. Tevékenységünk során támogatjuk a közreműködő iskolák munkáját, hozzájárulunk az oktatás tárgyi feltételeinek javításához.

Az erdész/vadász duális képzés fejlődését, eredményeit az idei évi nyári gyakorlatokban elért mutatószámok jól példázzák: több mint 160 gyakorlati helyszínen összesen 600 diák vesz részt duális képzésben. A diákok 11 oktatási intézményből érkeznek, és 4 szakmában folytatják tanulmányaikat: erdész-technikus erdő, valamint vadgazdálkodási szakmairány, környezetvédelmi technikus szakirány és erdőművelő-fakitermelő szakirány. A jövőben a nyári gyakorlatok mellett a tanévközi gyakorlatokban látunk fejlődési lehetőséget (lásd a grafikont).

Bemutató üzemek fejlesztése pályázat

A Vidékfejlesztési Program keretén belül a *Bemutató üzemek fejlesztése pályázaton az Erdészeti Ágazati Tudásközpont Nonprofit Kft.* és az *öt agrárszakképzési centrum* által létrehozott konzorcium támogatást nyert el. Ennek keretében erdőgazdálkodók, azok alkalmazottjai, valamint szakirányítók részére térítésmentes szakmai programok lesznek elérhetőek (lásd a vonatkozó felhívást a lapszámunkban – a szerk.).

A Társaság célja, hogy a Soproni Egyetem és a szakiskolák tudásbázisát kiaknázva olyan *felntötképzési lehetőségeket* tegyen elérhetővé, amelyek illeszkednek az ágazati igényekhez. Az idei évben a szükséges feltételek kialakítása a feladat. A felntötképzési tevékenység folytatásának engedélyét az év első félévében sikerült megszerezni. Elsőként a *harveszter- és forwarderkezelő* képzés megindítását tervezzük.

Ez ideig egy olyan programról tudunk beszámolni, ami befejeződött. A Társaság 2023-ban az Agrárminisztérium fejezeti előirányzatából 5 millió forint támogatás nyert „*Erdészeti szakmai továbbképzések, erdőpedagógiai*

Erdőpedagógiai szakmai továbbképzés

erdőpedagógus alakította ki a pedagógus-továbbképzési workshopok kulcs-témáit és menetrendjét.

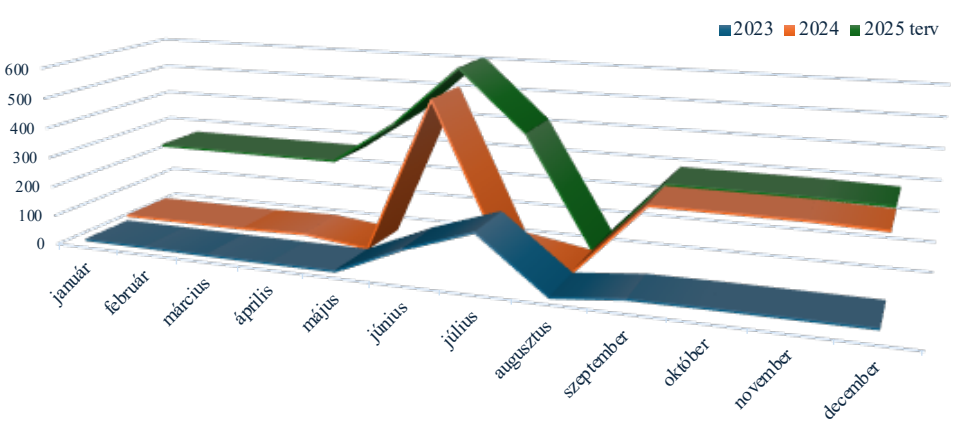
Az idei évben az ágazati szaktanácsadás körülményeinek optimalizálása, valamint a faipari szerveződések elősegítése témában is dolgozunk.

A Társaság kulcsszereplővé válhat a korábbi támogatási ciklusokban (ÚMVP és VP) az ágazat által ki nem használt „horizontális” lehetőségek kiépítésében és felhasználásában. Ez magában foglalja a 2023-2027 KAP Stratégia sikeres megvalósítására való felkészülést segítő, valamint a megvalósítás során a folyamatos és minőségi támogató network létrehozása érdekében végzett tevékenységet.

A Társaság lehetséges szerepe, küldetése a tudásátadási szolgáltatások körében magában foglalhatja többek között az Agrárminisztériummal, a Soproni Egyetemmel és az Agrárszakképzési Centrumokkal együttműködve a vidékfejlesztési támogatásra alkalmas képzések felkészítését, majd a támogatásra tervezett szolgáltatások minőségbiztosítását.

Kiterjedhet az ágazati, specifikus szaktanácsadási képzések összeállítására, képzésszervezésre, szolgáltató hálózat létrehozására és működtetésére, beleértve a minőségbiztosítási feladatokat is. Emellett innovációs bróker funkcióban az innovációs projektek generálásában, partnerek összehozásában és együtt tartásának moderálásában, valamint az innovációk gazdálkodók széles köréhez történő eljuttatásában lehet szerepünk. E célok elérésében ezúton is köszönjük a meglévő és a leendő partnereink segítő hozzáállását. 🌱

Duális képzésben részt vevő diákok létszáma

További célunk, hogy az ágazati szereplők összefogását erősítve fejlesszük, bővítsük a duális képzést. Ehhez szükséges a kellő számú és minőségű képzési hely megléte.

Szeretnénk hosszabb távon egy olyan, 100-150 egységből álló képzőhelyrendszert kialakítani, ahol a diákok nyári és évközi szakmai gyakorlata az ágazati szereplőkkel közösen egyeztetett szakmai koncepció alapján folyik, jól képzett és napi munkát végző gyakorlati oktatók felügyelete mellett. Ehhez kell a meglévők mellett megtalálnunk azokat a potenciális új partnereket, akik ebben részt szeretnének venni.

továbbképzés” témában, melynek célja az erdőpedagógiai képzésben részt vevő szakemberek megismertetése a legfrissebb alkalmazott erdőpedagógiai módszerekkel, kombinálva a máshol alkalmazott gyakorlatok bemutatásával. A tematikák kialakítása az Agrárminisztérium Erdőkért és Földügyekért Felelős Államtitkárságával együttműködésben történt, ezt követően a konkrét előkészítés keretében az Erdészeti Ágazati Tudásközpont Nkft. és a Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kara, valamint nyolc, nagy tapasztalattal rendelkező, minősített erdészeti erdei iskolában tevékenykedő

Bemutató üzemi programsorozat indul szeptembertől erdőgazdálkodók részére

ERDÉSZETI ÁGAZATI
TUDÁSKÖZPONT

A Vidékfejlesztési Program időszakának legvégén, 2023 őszén jelent meg a „Bemutató üzemek fejlesztése” pályázati lehetőség. Ezzel kapcsolatban az Agrárminisztérium úgy döntött, hogy a mezőgazdasági, élelmiszeripari és erdészeti szakképző és kutató intézmények számára kínál lehetőséget a bemutató üzemi szakmai programok és kapcsolódó beruházások megpályázására.

Az agrárszakképzés középfokú állami iskolái öt agrárszak-képzési centrumba (ASZC) tömörültek. Ezek területi alapon jöttek létre, 10-15, vegyes profilú tagiskola részvételével, így az erdészeti középfokú képzést végző iskolák immár az öt ASZC valamelyikének tagiskolái.

A pályázati lehetőség kapcsán az erdészeti ágazat vezetése azt képviselte, hogy az erdészet legkorszerűbb tudásanyagának hatékony átadásához szükséges az öt ASZC-t összefogó konzorciumban kidolgozott programkínálat megteremtésének és a strukturált eszközbeszerzéseknek az összehangolása.

Hiszen az egyes tájak erdőgazdálkodási adottságai nagyban különböznek, így a környező gazdálkodók számára is más-más tudás és technológia kerül a fókuszba, mint például hegyvidéki területen a vasló és a kötélpálya használata. Ugyanakkor más, a jövő útját jelentő technológiák, megoldások ismerete és használata minden erdőgazdálkodót érint, ezek esetében tehát az volt a legfontosabb szempont, hogy az erdőgazdálkodók a lakóhelyükhöz minél közelebb kapcsolódhassanak be a tudás-átadásnak ebbe a gyakorlatorientált módjába.

A bemutató üzemi programok minden témában 2-2 modulban (kezdő és haladó) kerültek kidolgozásra, egyenként 4-4 óra terjedelemben azért, hogy a gazdálkodók akár egy napon, mindkét modulon részt vehessenek. Egy csoport 10 fős lesz. A programok zömét az erdészeti középiskolák kiválóan felkészült mérnök-tanárai vezetik, valamint a velük együttműködő, kiváló gyakorlati szakemberek. Emellett a Soproni Egyetem támogatott közreműködésével is várhatóak programok.

A konzorcium összefogását, a 750 millió forint értékű beszerzést tartalmazó támogatás elnyerésére irányuló támogatási kérelem teljes körű elkészítését az Erdészeti Ágazati Tudásközpont Non-profit Kft. (EÁTK) vállalta fel. 2024. májust írtunk, amikor a támogatási döntés megszületett.

A sikeres Vidékfejlesztési pályázat nyomán, az új tanév kezdetével együtt a gyakorló erdőgazdálkodók részére is eddig példátlan tudásátadási és eszközfejlesztési program indul el. Országsszerte összesen 350 erdészeti bemutató üzemi programot kínálnak az iskolák és az EÁTK hét helyszínen: Ásotthalom,

Mátrafüred, Piliscsaba, Somogyzsitfa, Sopron – két helyszínen és Szeged. Az erdészeti bemutató üzemi programsorozat mintegy 25 témakört ölel fel.

Minden iskolánál elérhető lesz a „SiteViewer: Bevezetés az új erdészeti döntéstámogató eszköz használatába” program. Ezt a programot a Soproni Egyetem munkatársai közel tíz éves munkával fejlesztették az egyre gyorsuló klímaváltozás hatásaival való sikeres megküzdés korszerű döntéstámogató eszközeként.

Feladata, hogy az eddig használt paramétereken túl a jövőben több tucat további adatbázis feldolgozásával 40 és 70 éves időtávra kialakított klímaelőrejelzés is segítse az erdőgazdálkodók, az erdőtervezők és a döntéshozók munkáját.

A 2024-ben erdőtelepítésre és faültetvények létesítésére meghirdetésre kerülő új KAP-támogatás elnyerése érdekében már kötelező lesz használni, a célállomány-választásban figyelembe venni. A belátható jövőben pedig az erdőfelújítások előrelátó, klímaadaptív megtervezése, valamint legmegfelelőbb szaporítóanyag-beszerzési források feltárása sem lesz elképzelhető a SiteViewer használata nélkül. Az EÁTK szervezésében megtörtént a képzők képzése: az iskolák szakembereit az Erdészeti Tudományos Intézet vezető szakemberei vezették be a SiteViewer alkalmazásának rejtelseibe.

Szintén minden iskolánál elérhető lesz a fatermékek kereskedelmi forgalomba hozatalához és közúti szállításához szükséges „EUTR és az EKAER megfelelő használata” bemutató üzemi program. Elsősorban a magán-erdőgazdálkodók körében gyakori, hogy a kínálkozó piaci lehetőség kihasználatlanul marad azért, mert a gazdálkodó a szükséges adminisztrációban nem elég gyakorlott vagy magabiztos.

Több helyszínen lesz lehetőség az eddig elsősorban állami erdőgazdaságok által használt ESZR és alprogramjai (TERI, ETA) megismerésére. Egyre több magán-erdőgazdálkodó is alkalmazza, így használatának alapos ismerete és gyakorlása sok szakember tudását bővítheti, megerősítheti.

A *harveszter- és forwarderkezelés* ugyancsak több iskola bemutató üzemi programkínálatában szerepel: szimulátoros vagy terepi környezetben is lehet ismerkedni ezeknek a lenyűgöző gépeknek a biztonságos és hatékony használatával. A program betekintést enged a későbbiekben induló, végzettséget biztosító további képzések technikai hátterébe. Szintén több iskola kínálatában szerepel a *méretes fák irányítót döntése* vagy a *korszerű szaporítóanyag-gyűjtés* műhelyítikáinak megismerése.

A *drónok használata* az erdőgazdálkodásban is előretört, például az erdőállapot felmérésében és a növényvédelemben. Az iskolák részére a legkorszerűbb drón-típusok és a hozzájuk tartozó számítógépes programok beszerzése zajlik, amelyeket a bemutató üzemi programokba vonnak be.

Az EÁTK témáit főként a Soproni Egyetem kiváló szakemberei vezetik: kitekintés az erdészet jövőjére, a tartamos vízgazdálkodásba és az erdészeti csúcstechnológiák világába.

Több program szakirányítók részére egyúttal jogosult erdészeti szakszemélyzet részére választható kiegészítő képzésnek is minősül, azokon pontokat lehet szerezni.

Az erdészeti szakképző intézmények felkészült mérnök-tanárai várják a programokra azokat, akik erdőgazdálkodók vagy erdőgazdálkodó szervezetek tagjai (pl. EBT tagok) vagy alkalmazottjai, illetve erdőgazdálkodó részére szakirányítást végzők.

A program térítésmentes, országos, érdemes már most böngészni a kínálatot a www.eatk.hu honlapon, ahol egyúttal az októberi programokra is lehet már regisztrálni. *Jelentkezzen még ma!*

Dr. Loncsár Krisztina projektmenedzser, EÁTK